Українські підлітки стали менше курити, проте дедалі частіше п'ють алкоголь і мають більший доступ до наркотиків. А ще збільшується їхня залежність від соцмереж.

Про це йдеться в звіті Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ). Його уклали за результатами міжнародного опитування, яке проводять в Україні раз на чотири роки.

Називається проєкту "Європейське опитування учнів щодо вживання алкоголю та інших наркотичних речовин" (ESPAD).

За цими даними, 50% українських підлітків мають досвід куріння, 86% вживали алкоголь, а 18% пробували наркотики.

Сигарети щодня і кальян

Результати дослідження показують тенденцію до зменшення куріння серед підлітків. Якщо у 2003 році курили 70%, то цього року - вже 50%.

Ця цифра охоплює підлітків, які курили хоча б раз у житті.

При цьому кожен п'ятий підліток має сформовану звичку курити щодня.

Кожен десятий узяв до рук цигарку в 9 років або раніше.

- **Кожна 10-та смерть - через куріння**
- **Цигарки у вітринах штовхають молодь до куріння - дослідження**

Частка підлітків, які коли-небудь вживали кальян, становить 32%. Кальян більше курять дівчата, ніж хлопці - 34% та 31% відповідно.

Дедалі популярнішими стають електронні сигарети та їхні різновиди. Їх курили хоча б раз половина опитаних підлітків.

Дівчата п'ють раніше

Доступ підлітків до алкоголю зріс, йдеться в дослідженні.

Понад половина опитаних підлітків розказали, що легко можуть дістати пиво, вино чи слабкоалкогольні напої.

86% підлітків хоча б раз вживали алкоголь. При цьому кожен п'ятий розповів, що п'є алкогольні напої майже щотижня.

- **Канабіс чи алкоголь - що гірше?**
- **Алкоголь небезпечніший для бідних - вчені**
- **Батьки дозволяють дітям алкоголь занадто рано - вчені**

Дівчата починають пити дещо раніше за хлопців.

Серед 15-річних дітей частка хлопців, які хоча б раз вживали алкоголь, становить 79%, а серед дівчат - 87%.

Міські підлітки п'ють частіше за сільських.

Вино й шампанське користується більшою популярністю серед дівчат. Пиво - найпопулярніший алкогольний напій серед хлопців.

Загалом споживання алкоголю молодшає: поступово зростає кількість підлітків, які починають пити до 14 років.

Чому підлітки п'ють?

Найпоширеніші причини, чому підлітки вживають алкоголь, такі:

- щоби підбадьоритись, коли перебуваєш у поганому настрої - 17% опитаних,
- щоб забути про свої проблеми - 17%;
- це допомагає, коли почуваєшся депресивно або нервуєш - 17%;
- тому що подобається відчуття - 14%;
- щоб отримати кайф - 12%;
- щоб не почуватися осторонь - 8%,
- щоби "вписатися" до групи, яка тобі подобається - 8%;
- щоби подобатися іншим - 4%.

Наркотики

18% підлітків розповіли, що хоча б раз у житті вживали якусь наркотичну речовину. При цьому хлопців і дівчат серед них майже порівну.

9% опитаних сказали, що вживали марихуану. Дві й більше шкідливих речовин разом вживали 4% підлітків.

- **Як занести наркотики на фестиваль: історії наркодилерів і корумпованих охоронців**
- **Де півтонни марихуани? З'їли миші! - пояснили поліцейські**

9% підлітків хоча б раз використовували інгалянти (леткі речовини або гази, що викликають сп'яніння), щоб "зловити кайф".

"Нові речовини", які імітують ефект наркотиків, пробували 4% підлітків. Також за останній рік 4% опитаних курили трав'яні суміші з ефектом, схожим на наркотичний.

Соцмережі й булінг

45% підлітків проводять у соцмережах чотири та більше годин щодня. Понад половина (55%) опитаних визнають, що проводять там забагато часу.

Майже кожен четвертий підліток розповів, що в нього псується настрій, коли не можна провести час в соцмережах.

- **Блог психолога: як розпізнати цькування у школі і запобігти йому**
- **Страх і ненависть в батьківських комітетах: чому це відбувається?**

7% підлітків кажуть, що мають залежність від азартних ігор.

Проте спостерігається позитивна тенденція в боротьбі з булінгом. Порівняно з 2017 роком частка підлітків, які не стикалися з цькуванням за останні 2-3 місяці зросла з 38% до 57%.

Водночас кожен десятий підліток сказав, що мав такі проблеми.

- **Булінг у школі: чому українські діти такі жорстокі?**
- **67% дітей в Україні стикалися з цькуванням**
- **Чому деякі діти схильні до булінгу**

Більше третини жертв булінгу (38%) ігнорували цькування, 29% намагалися чинити опір (як фізично, так і словесно), 19% шукали підтримки у батьків, а 14% зверталися по допомогу до друзів.

"Результати опитування про вживання шкідливих речовин та різного роду залежностей спонукають нас критично оцінити соціальне середовище підлітків", - зазначила Лотта Сільвандер, голова Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні.

В ЮНІСЕФ сподіваються, що дослідження врахують при розробці програм у сферах освіти та охорони здоров'я.

Як і кого опитували?

"Європейське опитування учнів щодо вживання алкоголю та інших наркотичних речовин (ESPAD)" проводять в Україні кожні чотири роки, починаючи з 1995 року.

Цього року опитали 8,5 тис. підлітків віком 14-17 років у школах і у закладах профтехосвіти та закладів фахової передвищої освіти у містах і селах.

Підлітки анонімно заповнювали анкети з питаннями. При цьому вчителів і батьків поруч не було.